UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

10 päivänä heinäkuuta 2014*

EMOTR — Tukiosasto — Maataloustukirahasto ja maaseuturahasto — Rahoituksen ulkopuolelle jätetyt menot — Kuivatut viinirypäleet — Viini — Kreikan menot — Kertaluontoinen rahoitusoikaisu — Laskentatapa — Tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyn luonne — Yhteys unionin rahoittamiin menoihin

Asiassa T-376/12,

**Helleenien tasavalta**, asiamiehinään I. Chalkias, E. Leftheriotou ja S. Papaïoannou,

kantajana,

vastaan

**Euroopan komissio**, asiamiehinään D. Triantafyllou ja H. Tserepa-Lacombe,

vastaajana,

jossa on kyseessä Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta ja Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) sekä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä Euroopan unionin rahoituksen ulkopuolelle 22.6.2012 tehdyn komission täytäntöönpanopäätöksen 2012/336/EU (EUVL L 165, s. 83) kumoamista koskeva vaatimus siltä osin kuin mainittu päätös koskee Helleenien tasavaltaa kuivattujen viinirypäleiden alalla varainhoitovuosina 2007, 2008 ja 2009 sekä viinialalla,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Dittrich sekä tuomarit J. Schwarcz (esittelevä tuomari) ja V. Tomljenović,

kirjaaja: hallintovirkamies S. Spyropoulos,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 9.1.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

**tuomion**[1]

[– –]

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

1 — Tästä tuomiosta on otettu tähän vain kohdat, joiden julkaisemista unionin yleinen tuomioistuin pitää aiheellisena.

**Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset**

22 Helleenien tasavalta nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 21.8.2012 toimittamallaan kannekirjelmällä nyt esillä olevan kanteen.

23 Helleenien tasavalta vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin:

— kumoaa kanteen kohteena olevan päätöksen kantajaa koskevilta osin

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

24 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin:

— hylkää kanteen

— velvoittaa Helleenien tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

**Oikeudellinen arviointi**

[– –]

1. 1. 1. *1. 3. Viinialan menoihin sovellettu oikaisu*

150 Helleenien tasavalta esittää neljä kanneperustetta viinialan menoihin sovelletusta rahoitusoikaisusta. Kolmannen kanneperusteen mukaan komissio on tehnyt rahoitusoikaisuja, jotka liittyvät yli 24 kuukautta aikaisemmin toteutettuihin menoihin, ja on loukannut oikeusvarmuuden periaatetta ja heikentänyt puolustautumisoikeuksia sekä oikeutta tulla kuulluksi. Neljäs kanneperuste koskee tosiseikkoja koskevaa virhettä, koska alueet on säännönmukaistettu viinin yhteisestä markkinajärjestelystä 17.5.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999 (EYVL L 179, s. 1) 2 artiklan 3 kohdan vastaisesti. Viides kanneperuste koskee sitä, että tehty oikaisu ja sen laskentatapa ovat asetuksen N:o 1290/2005 31 artiklan ja suuntaviivojen vastaisia ja että tämä johtaa suhteettomiin seurauksiin. Kuudes kanneperuste koskee tosiseikkoja koskevaa virhettä säännönmukaistetun kokonaispinta-alan ja istutusoikeuksien keskiarvon vahvistamisessa sekä perustelujen riittämättömyyttä ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista.

*Komission yksiköiden kanta hallinnollisen menettelyn päättyessä*

151 Komissio määräsi 12.3.2012 antamassaan lopullisessa kannassa Helleenien tasavallalle 21 336 120 euron suuruisen kertaluontoisen oikaisun ja pienensi siten 26.8.2010 päivätyssä muodollisessa tiedoksiannossa esittämäänsä määrää.

152 Kertaluontoisen oikaisun perusteltavuuden osalta yhteenvetokertomuksesta käy ilmi, että Kreikan viranomaisten toteuttama, ennen 1.9.1998 lainvastaisesti istutettujen viiniköynnösten säännönmukaistaminen asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan a alakohdan perusteella ei ole säännöstön mukainen (yhteenvetokertomuksen 7.2.1 kohta). Koska toimivaa viinitilarekisteriä ei ole, laittomien istutusten säännönmukaistamista koskevia hakemuksia ei voitu käsitellä siten, että taataan tarvittavat takeet asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan a alakohdan säännösten mukaisesta tarkastuksesta ja säännönmukaistamisesta, koska Kreikan viranomaiset eivät ole näyttäneet, että nämä istutukset vastasivat aloja, jotka säännönmukaistamista koskevan hakemuksen tehnyt tuottaja tai tämän perilliset olivat raivanneet, että aikaisemman raivauksen perusteella ei ollut saatu unionin tai

kansallisen lainsäädännön mukaista palkkiota ja etteivät säännönmukaistamista koskevan hakemuksen tehneet tuottajat olleet myyneet tai siirtäneet näihin raivauksiin liittyviä istutusoikeuksia (yhteenvetokertomuksen 7.2.1 kohta).

153 Yhteenvetokertomuksesta käy ilmi oikaisun laskentatavan osalta, että kun otetaan huomioon erityisesti se, että todettujen sääntöjenvastaisuuksien taloudellisia vaikutuksia ei ollut mahdollista laskea täsmällisesti, komissio laski määrän, joka vastasi viinialan yhteisestä markkinajärjestelystä, asetusten (EY) N:o 1493/1999, (EY) N:o 1782/2003, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 3/2008 muuttamisesta sekä asetusten (ETY) N:o 2392/86 ja (EY) N:o 1493/1999 kumoamisesta 29.4.2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 479/2008 (EUVL L 148, s. 1) 86 artiklan 1 ja 2 kohdan säännöksissä säädettyä maksua eli maksua, joka on vähintään yhtä suuri kuin vastaavan istutusoikeuden keskimääräinen arvo asianomaisella alueella kaksinkertaisena (yhteenvetokertomuksen 7.2.3 kohta). Komissio katsoi näiden säännösten nojalla, että tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyt korvasivat tietyissä tapauksissa asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdassa säädetyn säännönmukaistamisen, erityisesti kun kyseessä olivat Kreikan viranomaisten asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan perusteella toteuttamat säännönmukaistamiset, joiden komissio katsoi olevan ristiriidassa näiden säännösten kanssa (yhteenvetokertomuksen 7.2.3 kohta). Komissio katsoi, että istutusoikeuksien arvoon perustuva menetelmä oli asianmukainen sen rahoitusoikaisun laskemiseksi, joka voitiin perustella rahastoja uhkaavalla pysyvällä riskillä laittomista maksuista, jotka johtuvat siitä, että aloja ei ole säännönmukaistettu siten kuin asetuksen N:o 479/2008 86 artiklassa säädetään (yhteenvetokertomuksen 7.2.3 kohta).

154 Aluksi on tutkittava viides kanneperuste, joka koskee sitä, että tehty oikaisu ja sen laskentatapa ovat asetuksen N:o 1290/2005 31 artiklan ja suuntaviivojen vastaisia ja että kyseinen oikaisu johtaa suhteettomiin seurauksiin; Helleenien tasavalta on riitauttanut oikeusperustan, jonka nojalla rahoitusoikaisu määritettiin.

*Asianosaisten lausumat*

155 Helleenien tasavalta väittää, että komissio on laskiessaan oikaisua, joka on määrätty soveltamalla analogisesti asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 ja 2 kohtaa, toiminut mielivaltaisesti, perusteettomasti ja asetuksen N:o 1290/2005 31 artiklan ja suuntaviivojen vastaisesti. Vaikka komissio saattoi viimeksi mainitun artiklan nojalla päättää jättää määriä unionin rahoituksen ulkopuolelle, säännönmukaistamisten, jotka eivät asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisia, ei voida katsoa olevan rahastojen unionin sääntöjen vastaisesti rahoittamia menoja, joiden perusteella voidaan tehdä oikaisu tilien tarkastuksen ja hyväksymisen yhteydessä. Helleenien tasavallan mukaan asetuksen N:o 1290/2005 31 artiklan nojalla oli ainoastaan mahdollista soveltaa oikaisua, joka lasketaan rahastojen rahoittamiin menoihin sovellettavan kiinteän määrän avulla, koska asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan analogisen soveltamisen perusteella suoritettavasta laskennasta ei ole säädetty missään tilien tarkastusta ja hyväksymistä koskevassa säädöksessä eikä myöskään viimeksi mainitussa asetuksessa.

156 Lisäksi Helleenien tasavalta väittää, että oikaisu ei liity olennaisen valvonnan tai lisävalvonnan toteuttamatta jättämiseen, menon rahoittamiseen rahastosta unionin sääntöjen vastaisesti eikä rahastolle aiheutuneeseen vahinkoon, joka johtuu siitä, että jäsenvaltio on jättänyt toteuttamatta valvonnan. Lisäksi asetuksen N:o 479/2008 86 artiklassa säädetyn maksun on tarkoitus kattaa säännönmukaistamisesta vastaavan jäsenvaltion menot eikä se voi vastata vahinkoa, joka aiheutuu rahastolle siitä, että lainvastaiset istutukset on säännönmukaistettu asetuksen N:o 1493/1999 säännösten vastaisesti. Lopuksi Helleenien tasavalta väittää, että oikaisu on suhteeton.

157 Komissio myöntää, että sen tekemän oikaisun laskentatavasta ei ole säännöksiä, mutta väittää, että asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla tilien tarkastus- ja hyväksymismenettely voi korvata lainvastaisten istutusten säännönmukaistamismenettelyt, joita ei ole

toteutettu. Mainitussa artiklassa tarkoitetulla maksulla ei ole tarkoitus kattaa jäsenvaltion menoja ja hallinnollisia kuluja, jotka ovat aiheutuneet siitä, että lainvastaiset istutukset on säännönmukaistettu liian myöhään, vaan se liittyy istutusoikeuden arvoon, kuten kyseisessä artiklassa todetaan.

158 Komissio katsoo, että aloista, joita ei ole säännönmukaistettu, aiheutuu niiden lainvastaisuuden vuoksi yhteiselle maatalouspolitiikalle menoja, jotka johtuvat rahastosta maksettavien aiheettomien maksujen riskistä, jonka taloudellisia vaikutuksia ei ole mahdollista laskea täsmällisesti. Siten rahoitusoikaisun laskentatapa, joka perustuu istutusoikeuksien arvoon, on sen mukaan asianmukainen eikä mielivaltainen tai perusteeton. Se perustuu näet asetukseen N:o 479/2008, koska kiinteä määrä, jolla rahastoille aiheutuvat tappiot korvataan, voidaan johtaa säännönmukaistamista koskevan maksun laskemiseen käytetystä istutusoikeuksien arvosta. Komissio toteaa lisäksi, että koska sillä ei ollut tiedossaan tulevaisuudessa myönnettävien tukien määrää, se ei voinut soveltaa kiinteämääräisiä rahoitusoikaisuja koskevaa vakiintunutta käytäntöään ja se saattoi tehdä päätöksensä vain istutusoikeuksien arvon perusteella. Lisäksi asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan soveltamisesta oli komission mukaan se etu, että kyseisistä viiniköynnöksistä tuli lainmukaisia samalla tavalla kuin jos olisi maksettu säännönmukaistamista koskeva maksu, ja viininviljelijät saattoivat tämän jälkeen saada tukia.

*Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta*

159 Aluksi on palautettava mieliin säännökset, joiden nojalla komissio määräsi Helleenien tasavallalle kertaluontoisen rahoitusoikaisun sillä perusteella, että ennen 1.9.1998 laittomasti istutettujen viiniköynnösten säännönmukaistaminen, joka toteutettiin asetuksen 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan a alakohdan perusteella, ei ollut säännöstön mukainen.

160 Asetuksen N:o 1493/1999, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 479/2003, 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”2. Sellaisilta alueilta saatuja rypäleitä,

a) joille viiniköynnökset on istutettu ennen 1 päivää syyskuuta 1998 ja

b) joiden tuotanto voitaisiin asetuksen (ETY) 822/87 6 artiklan 3 kohdan tai 7 artiklan 4 kohdan mukaan käyttää ainoastaan tislaustarkoituksiin,

ei voida käyttää kaupan pidettäväksi tarkoitetun viinin tuotantoon. Näistä rypäleistä saatuja tuotteita saa luovuttaa liikkeeseen ainoastaan tislaustarkoituksiin. Näistä tuotteista ei kuitenkaan saa valmistaa alkoholia, jonka todellinen alkoholipitoisuus on 80 tilavuusprosenttia tai sitä vähemmän.

3. Jos jäsenvaltio on toteuttanut viinintuotantokykyä koskevan selvityksen 16 artiklan mukaisesti, se voi poiketa tämän artiklan 2 kohdasta. Poikkeus on myönnettävä ennen 31 päivää heinäkuuta 2008 ja siinä on annettava asianomaisille alueille lupa tuottaa kaupan pitämiseen tarkoitettua viiniä.

Poikkeus myönnetään:

a) jos asianomainen tuottaja on aikaisemmin raivannut muita viiniköynnöksiä todelliselta satotasoltaan vastaavan alueen, lukuun ottamatta tapauksia, joissa tälle tuottajalle on maksettu yhteisön tai kansallisen lainsäädännön nojalla raivauspalkkiota

_ _”

161 Asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuottajien on tarpeen mukaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2009 säännönmukaistettava alat, joille on istutettu viiniköynnöksiä ilman istutuslupaa ennen 1 päivää syyskuuta 1998, ja suoritettava siitä maksu.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta aloihin, jotka on säännönmukaistettu asetuksen – – N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan perusteella, tämän kuitenkaan vaikuttamatta tilien tarkastamista koskeviin menettelyihin.

2. Edellä olevassa 1 kohdassa tarkoitetun maksun suuruuden määrittää jäsenvaltio. Sen on oltava vähintään yhtä suuri kuin vastaavan istutusoikeuden keskimääräinen arvo asianomaisella alueella kaksinkertaisena.”

162 Kuten käy ilmi edellä olevasta 158 kohdasta, komissio katsoi, että sillä oli tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä oikeus määrätä kertaluontoinen rahoitusoikaisu, jonka määrä vastaa asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdassa säädetyn sen maksun määrää, jonka maksamalla tuottajat saattoivat säännönmukaistaa alat, joille on istutettu viiniköynnöksiä ilman istutuslupaa.

163 Tämän jälkeen on palautettava mieleen oikeuskäytäntö, jonka mukaan jäsenvaltioiden esittämien rahastoista rahoitettuja menoja koskevien tilien tarkastusta ja hyväksymistä koskevan menettelyn tarkoituksena on muun muassa sen varmistaminen, että menot ovat todellisia ja asianmukaisia (ks. yhdistetyt asiat 15/76 ja 16/76, Ranska v. komissio, tuomio 7.2.1979, Kok., s. p. 321, 28 kohta; asia C-247/98, Kreikka v. komissio, tuomio 11.1.2001, Kok., s. I-1, 13 kohta ja asia C-377/99, Saksa v. komissio, tuomio 19.9.2002, Kok., s. I-7421, 51 kohta). Lisäksi sääntöjenmukaisuuden tarkastamista koskevassa menettelyssä komissiolla on velvollisuus tehdä rahoitusoikaisu, jos niitä menoja, joille rahoitusta on haettu, ei ole suoritettu unionin sääntöjen mukaisesti, koska tällaisen rahoitusoikaisun tarkoituksena on estää se, että rahastojen vastattaviksi tulisi menoja, joita ei käytetä kyseisessä unionin säännöstössä asetetun tavoitteen rahoittamiseen (em. asia Kreikka v. komissio, tuomio 11.1.2001, 14 kohta ja asia C-332/01, Kreikka v. komissio, tuomio 9.9.2004, 63 kohta).

164 Tässä yhteydessä asetuksen N:o 1290/2005 31 artiklan 1 kohdassa, jossa toistetaan pääasiallisesti asetuksen N:o 1258/99 7 artiklan 4 kohdan säännökset, säädetään, että jos komissio sääntöjenmukaisuutta tarkastaessaan toteaa, että 3 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklassa tarkoitettuja menoja ei ole toteutettu unionin sääntöjen mukaisesti, se päättää unionin rahoituksen ulkopuolelle jätettävistä määristä. Asetuksen N:o 1290/2005 3 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklassa luetellaan menot, jotka rahoitetaan jäsenvaltioiden ja unionin välisellä yhteistyöllä maataloustukirahastosta ja maaseuturahastosta.

165 Lisäksi on huomattava, että asetuksen N:o 1290/2005 johdanto-osan 24 ja 26 perustelukappaleissa korostetaan edellytystä, jonka mukaan jäsenvaltioiden toteuttamien menojen on oltava unionin lainsäädännön mukaisia siltä osin kuin kyseessä on yhtäältä komission toimivalta päättää, ovatko menot unionin lainsäädännön mukaisia, ja toisaalta maataloustukirahastosta maksettujen määrien takaisin periminen.

166 Lopuksi on todettava, että suuntaviivoissa rajataan komission harkintavalta rahoitusoikaisujen vahvistamisessa. Rahoituksellisten seuraamusten määrittämistä tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä koskevien suuntaviivojen liitteestä 2 seuraa, että siinä tarkoitetun kiinteämääräisen rahoitusoikaisun eri tasot koskevat kaikki jäsenvaltioiden ilmoittamia menoja.

167 Edellä olevista 161–166 kohdasta käy ilmi, että asetuksen N:o 1290/2005 31 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyä ja siitä seuraavia rahoitusoikaisuja sovelletaan ainoastaan, jos kyseessä ovat jäsenvaltiot toteuttamat menot ja jos ne on rahoitettu maataloustukirahastosta tai maaseuturahastosta.

168 Viidennen kanneperusteen tueksi esitettyjä väitteitä on tutkittava näiden toteamusten valossa.

169 Helleenien tasavallan argumentointi perustuu siihen, että oikaisu on asetuksen N:o 1290/2005 31 artiklan ja suuntaviivojen vastainen pääasiallisesti sillä perusteella, että se ei koske rahastoista unionin sääntöjen vastaisesti rahoitettuja menoja.

170 On todettava, että komission soveltaman kertaluontoisen oikaisun vaikutuksena on, että Helleenien tasavallan vastattavaksi on asetettu määrä, joka vastaa maksua, joka asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 ja 2 kohdan säännöksissä säädetään tuottajille, jotka halusivat säännönmukaistaa 31.12.2009 asti alat, joille on istutettu viiniköynnöksiä ilman istutuslupaa.

171 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että asetuksen N:o 479/2008 86 artiklassa säädetyn maksun tarkoituksena oli mahdollistaa laittomasti istutettujen viinitarhojen, joista voi aiheutua laittomia menoja rahastoille, säännönmukaistaminen siten, että viininviljelijät maksavat määrän, joka on vähintään yhtä suuri kuin vastaavan istutusoikeuden keskimääräinen arvo säännönmukaistetussa viinitarhassa kaksinkertaisena. Mainitusta 86 artiklasta tai mistään muustakaan asetuksen N:o 479/2008 säännöksestä ei käy ilmi, että jäsenvaltion olisi maksettava tämä maksu seurauksena laiminlyönneistään tai puutteellisuuksista rahastoista rahoitettujen menojen valvonnan alalla. Lisäksi komissio on todennut vastauksena prosessinjohtotoimiin ja istunnossa, ettei asetuksen N:o 479/2008 tai missään muussakaan unionin toimessa ole säädetty nyt käsiteltävässä asiassa sovelletusta rahoitusoikaisua koskevasta menetelmästä.

172 On todettava, että kanteen kohteena olevassa päätöksessä sovelletulla rahoitusoikaisulla ei ole riittävää yhteyttä mihinkään rahastoista rahoitettuihin menoihin, jotka olisi toteutettu unionin säännöstön vastaisesti. Kyseinen oikaisu näet perustuu suoraan asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan säännöksissä säädettyyn maksuun, jonka tavoitteena on mahdollistaa laittomien viiniköynnösistutusten säännönmukaistaminen, eikä näillä säännöksillä ole yhteyttä tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyyn. Tällaista oikaisua ei näin ollen voida oikeuskäytännön nojalla toteuttaa tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä (ks. edellä 163–167 kohta).

173 Komission Helleenien tasavallan perusteluista esittämillä eri väitteillä ei ole vaikutusta tähän johtopäätökseen.

174 Komissio toteaa ensinnäkin, että vaikka toteutetun oikaisun laskentatavasta ei ole säännöksiä, tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyllä voidaan asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla korvata lainvastaisten istutusten säännönmukaistamismenettelyt, joita ei ole toteutettu. Se katsoo, että unionin lainsäätäjän edellä mainitussa säännöksessä tekemää varausta on tulkittava siten, että siinä annetaan komissiolle mahdollisuus soveltaa tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan säännöksiä ja määrätä, että jäsenvaltion on maksettava niissä säädetty maksu, jos tuottaja ei ole säännönmukaistanut laittomia istutuksiaan maksamalla kyseisen maksun.

175 Tässä yhteydessä on todettava, että asetuksen N:o 479/2008 tuotantokykyä koskevan V osaston I luku koskee laittomia istutuksia ja 86 artiklassa säädetään ennen 1.9.1998 toteutettujen laittomien istutusten pakollisesta säännönmukaistamisesta, mistä säädettiin aiemmin asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa. Asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että tuottajien on viimeistään 31.12.2009 säännönmukaistettava nämä istutukset ja suoritettava siitä maksu. Mainitun asetuksen 86 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, että ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta aloihin, jotka on säännönmukaistettu asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan perusteella, tämän kuitenkaan vaikuttamatta tilien tarkastamista koskeviin menettelyihin; viimeksi mainittua asetusta sovellettiin asetuksen N:o 479/2008 122 artiklan nojalla 31.7.2008 asti, ja tämän asetuksen 86 artikla tuli voimaan 1.8.2008.

176 Tässä asiayhteydessä on katsottava, että asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan tavoitteena on ratkaista asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan perusteella säännönmukaistettuja aloja koskeva tilanne, koska siinä täsmennetään, että säännönmukaistamista tai 86 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettyä maksua ei sovelleta kyseisiin aloihin, koska viimeksi mainittuihin on jo sovellettu säännönmukaistamismenettelyä aikaisemmin sovelletun järjestelmän nojalla, ja siinä varataan komissiolle mahdollisuus tehdä päätelmät siitä, että asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdassa säädetty poikkeus on toteutettu sääntöjenvastaisesti tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä.

177 Tämän jälkeen on todettava, että komission tulkintaa, jonka mukaan tilien tarkastus- ja hyväksymismenettely korvaa asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetyn lainvastaisten istutusten säännönmukaistamismenettelyn, ei voida hyväksyä, koska tilien tarkastuksen ja hyväksymisen avulla on ainoastaan mahdollista tehdä päätelmät asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan nojalla sääntöjenvastaisesti tehdyistä säännönmukaistamisista rahastoista rahoitettujen menojen osalta (ks. edellä 163–167 kohta).

178 Komissio on lisäksi väittänyt prosessinjohtotoimiin antamassaan vastauksessa, että asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan avulla oli erityisesti mahdollista ratkaista ongelma, joka liittyi asetuksen N:o 1493/1999 nojalla tehtyihin säännönmukaistamista koskeviin hakemuksiin, jotka oli hylätty, sekä kysymys yhdenvertaisesta kohtelusta jo tutkittujen hakemusten ja asetuksen N:o 479/2008 mukaisten säännönmukaistamisten välillä. Ensin mainitun seikan osalta on huomattava, että laittomasti istutetut viiniköynnökset, joihin liittyvät säännönmukaistamista koskevat hakemukset Helleenien tasavalta on hylännyt asetuksen N:o 1493/1999 perusteella, eivät kuuluneet 1.8.2008 lukien asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan vaan saman asetuksen 86 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan soveltamisalaan, koska missään säännöksessä ei kielletty tuottajaa hakemasta säännönmukaistamista maksamalla tuossa alakohdassa säädetyn maksun. Toisen seikan osalta ei voida hyväksyä sitä, että yhdenvertainen kohtelu johtaisi siihen, että tuottajia, joiden laittomasti istuttamien alojen säännönmukaistamista koskevat hakemukset on jätetty sellaisten eri säännöstöjen soveltamisaikana, joissa vahvistettiin erilaisia säännönmukaistamisperusteita, kohdeltaisiin samalla tavalla, koska tällaiset tuottajat eivät ole samanlaisessa tilanteessa.

179 Lopuksi on todettava, että vaikka komissio on väittänyt istunnossa, että asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla sääntöjenvastaisesti säännönmukaistettujen istutusten tilanteen osalta oli olemassa sääntelyaukko, tämä väite on hylättävä täysin tosiseikkoihin perustumattomana, koska näiden istutusten tilanne on nimenomaan otettu huomioon asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa, johon komissio sitä paitsi on vedonnut, sillä seurauksella, että näistä istutuksista aiheutuneet menot on jätetty rahastojen rahoituksen ulkopuolelle.

180 Komission esittämä ensimmäinen väite on näin ollen hylättävä.

181 Toiseksi komissio katsoo, että aloista, joita ei ole säännönmukaistettu, aiheutuu niiden lainvastaisuuden vuoksi yhteiselle maatalouspolitiikalle menoja, jotka johtuvat pysyvästä riskistä, että rahastosta maksetaan aiheettomia maksuja, ja että taloudellisia vaikutuksia ei ole mahdollista laskea täsmällisesti. Siten rahoitusoikaisun laskentatapa, joka perustuu istutusoikeuksien arvoon, on sen mukaan asianmukainen eikä mielivaltainen tai perusteeton. Komissio väittää pääasiallisesti, että se ei voinut selvittää asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan nojalla sääntöjenvastaisesti säännönmukaistetuista istutuksista aiheutuneita menoja ja että sen käyttämä menetelmä on asianmukainen tämän vaikeuden poistamiseksi.

182 Ensinnäkin on huomautettava, että komissio on todennut 18.2.2009 päivätyssä huomautuksia sisältävässä kirjeessään, että se saattoi asetuksen N:o 1290/2005 31 artiklan perusteella esittää, että osa maataloustukirahastosta rahoitetuista menoista jätetään unionin rahoituksen ulkopuolelle. Se kuitenkin keskitti menettelyn tästä vaiheesta lukien kaiken huomionsa ennen 1.9.1998 laittomasti istutettuja viiniköynnöksiä koskevaan ongelmakenttään. Komissio näet selosti tässä huomautuksia sisältävässä

kirjeessään lyhyesti sääntöjenvastaisuudet, joiden se otaksui tapahtuneen menettelyssä, joka koski säännönmukaistamista asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdassa säädettyjen poikkeusten nojalla, eikä se maininnut mitään laittomasti istutetuista viiniköynnöksistä aiheutuneiden menojen valvonnasta eikä niiden mahdollisesta vaikutuksesta unionin rahoitukseen.

183 Toiseksi on todettava, että 14.9.2009 pidetyn kahdenvälisen kokouksen pöytäkirjasta käy ilmi, että komissio viittasi viinin yhteisen markkinajärjestelyn uudistusta koskevien neuvottelujen yhteydessä järjestettyyn tiedotustilaisuuteen, joka johti asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan muotoiluun ja jonka kuluessa selostettiin sen yksiköiden lähestymistapa. Komission mukaan kahdenvälisestä kokouksesta seuraa, että koska ennen 1.9.1998 laittomasti istutettujen viiniköynnösten säännönmukaistamiset, jotka tehtiin asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan perusteella, eivät ole yhteensopivia unionin säännöstön kanssa, rahoitusoikaisu määritetään asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan säännösten nojalla. Tällainen lähestymistapa mahdollistaisi sen mukaan näiden istutusten säännönmukaistamisen, ”vaikka istutusten sääntöjenvastaisuudella on ollut jatkuvia vaikutuksia viinimarkkinoilla siitä asti kun niiden sääntöjenvastaisuus todettiin”. Lisäksi tästä pöytäkirjasta käy ilmi, että komissio on myöntänyt, että toistuvan oikaisun soveltaminen saattoi 31.12.2009 jälkeen johtaa laittomasti istutettujen viiniköynnösten pakolliseen raivaukseen ja että komissio oli pyrkinyt pääsemään Helleenien tasavallan kanssa sopimukseen yksiköidensä ehdottamasta lähestymistavasta ”keskustelujen rajoittamiseksi” koskemaan erityisesti laittomien istutusten laajuutta ja istutusoikeuksien arvoa, jotka toimivat perustana rahoitusoikaisun laskennalle, koskevien tietojen keräämistä.

184 Siten komissio ehdotti 4.6.2009 pidetyssä kahdenvälisessä kokouksessa lähestymistapaa, jonka se esitti Helleenien tasavallan hyväksyttäväksi ja jossa pyrittiin tekemään päätelmät asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdassa säädettyjen poikkeusten soveltamisessa tapahtuneiden sääntöjenvastaisuuksien vaikutuksista siten, että Helleenien tasavallan oli vastattava määrästä, joka vastasi asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdassa säädetyn maksun, joka on korvaus laittomasti istutettujen viiniköynnösten säännönmukaistamisesta, määrää.

185 Kolmanneksi komissio pysytti 26.8.2010 päivätyssä muodollisessa tiedoksiannossa voimassa kantansa siitä, että kieltoa istuttaa viiniköynnöksiä ilman istutusoikeuksia ei ollut noudatettu, sekä siitä, että asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan soveltaminen nyt käsiteltävässä tapauksessa oli ristiriidassa unionin säännöstön kanssa. Se ilmoitti Helleenien tasavallalle päättäneensä esittää asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan nojalla kertaluonteista rahoitusoikaisua eikä toistuvaa rahoitusoikaisua, huolimatta jatkuvista vaikutuksista viinimarkkinoihin. Tämän jälkeen se tutki sääntöjenvastaisuudet, jotka liittyivät asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdassa säädettyjen poikkeusten toteuttamisessa tapahtuneisiin sääntöjenvastaisuuksiin. Tästä syystä komissio luopui nimenomaisesti suunnittelemasta rahoitusoikaisun soveltamista rahastoista rahoitettuihin menoihin, jotka olivat aiheutuneet riidanalaisista sääntöjenvastaisuuksista.

186 Neljänneksi komissio katsoi yhteenvetokertomuksessa, että kun otetaan huomioon erityisesti se, että asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanossa todettujen sääntöjenvastaisuuksien taloudellisia vaikutuksia ei ollut mahdollista laskea täsmällisesti, istutusoikeuksien arvoon perustuva menetelmä oli asianmukainen laskettaessa rahoitusoikaisua, joka oli oikeutettu, kun otetaan huomioon rahastojen pysyvä riski lainvastaisista maksuista, jotka johtuvat siitä, että viiniköynnöksiä ei ole säännönmukaistettu, ja tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyt korvaavat tietyissä tapauksissa asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdassa säädetyn säännönmukaistamisen (yhteenvetokertomuksen 7.2.3 kohta).

187 Vaikka komissio on siten katsonut, että todettujen sääntöjenvastaisuuksien taloudellisia vaikutuksia ei ollut mahdollista laskea täsmällisesti, on kuitenkin todettava, että ennen kuin komissio lähetti 18.2.2009 päivätyn huomautuksia sisältävän kirjeen, Kreikan viranomaiset olivat toimittaneet sille tietoja, joiden avulla oli mahdollista selvittää alat, jotka oli säännönmukaistettu soveltamalla asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohtaa kullakin hallintoalueella (nomos). Komission väitteet saavat tämän toteamuksen vuoksi toisen painoarvon, koska toisin kuin se väittää, se saattoi sille tällä tavoin

toimitettujen tietojen perusteella pyytää Kreikan viranomaisia määrittämään kunkin hallintoalueen osalta sääntöjenvastaisesti säännönmukaistetut viinitarhat sekä tuet, jotka oli maksettu viinin yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä näille viinitarhoille, tai ainakin tässä yhteydessä kunkin hallintoalueen osalta maksettujen tukien kokonaismäärän.

188 Edellä 182–187 kohtaan sisältyvistä toteamuksista seuraa, että komissio ei ole tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyssä pyrkinyt arvioimaan rahastoista rahoitettuja menoja, jotka ovat aiheutuneet todetuista sääntöjenvastaisuuksista, vaikka, toisin kuin se väittää, näitä taloudellisia vaikutuksia ei ollut välttämättä mahdotonta laskea.

189 Näin ollen komission esittämä toinen väite on hylättävä.

190 Kolmanneksi komissio väittää, että rahoitusoikaisun laskentatapa, joka perustuu istutusoikeuksien arvoon, on asianmukainen, koska kiinteä määrä, jolla rahastoille aiheutuvat tappiot korvataan, voidaan johtaa säännönmukaistamista koskevan maksun laskemiseen käytetystä istutusoikeuksien arvosta. Komissio toteaa samoin, että koska sillä ei ollut tiedossaan tulevaisuudessa myönnettävien tukien määrää, se ei voinut soveltaa kiinteämääräisiä rahoituskorjauksia koskevaa vakiintunutta käytäntöään ja saattoi tehdä päätöksensä vain istutusoikeuksien arvon perusteella.

191 Ensinnäkin on viitattava edellä oleviin 182–187 kohtaan, joista käy ilmi, että komissio ei ole pyrkinyt määrittämään rahastoille aiheutuneiden niiden tappioiden määrää, jotka johtuvat asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla sääntöjenvastaisesti säännönmukaistetuista viiniköynnöksistä, vaikka sen käytettävissä oli tietoja, joiden avulla sen oli mahdollista selvittää tämä seikka asetuksen N:o 1290/2005 31 artiklan 1 kohdassa säädetyn tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä. Lisäksi väite, joka koskee sitä, ettei komissiolla ollut tiedossaan tulevaisuudessa mahdollisesti myönnettävien tukien määrää, ei ole merkityksellinen, koska asetuksen N:o 1290/2005 31 artiklan 4 kohdan a alakohtaan sisältyvän säännön nojalla oli mahdollista määrittää Kreikan viranomaisten toimittamien tietojen avulla ne viinitarhat, joille oli myönnetty sääntöjenvastaisesti tukea 18.2.2009 päivättyä huomautuksia sisältävää kirjettä edeltävien 24 kuukauden ajan; komissio on lisäksi myöntänyt tämän suullisessa käsittelyssä.

192 Toiseksi on täsmennettävä, että jos komission olisi todella ollut mahdotonta määrittää täsmällisesti niiden tukien määrä, jotka oli maksettu sääntöjenvastaisesti, koska viiniköynnökset oli säännönmukaistettu sääntöjenvastaisesti asetuksen N:o 1493/1999 2 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla, se olisi voinut soveltaa suuntaviivoissa mainittuja kiinteämääräisiä oikaisuja ja ottaa huomioon laskentaperusteena kullakin hallintoalueella viinin yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä kaikille tuottajille maksetut tuet ja soveltaa asianmukaiseksi arvioimaansa oikaisuprosenttia.

193 Näin ollen komission esittämä kolmas väite on hylättävä.

194 Neljänneksi komissio vetoaa siihen, että asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan soveltamisesta oli se etu, että lainvastaisesti istutetuista viiniköynnöksistä tuli lainmukaisia samalla tavalla kuin jos olisi maksettu säännönmukaistamista koskeva maksu, ja viininviljelijät saattoivat tämän jälkeen saada tukia.

195 Tällainen väite on oikeudellisesti virheellinen kahdesta syystä.

196 Aluksi on todettava, että rahoitusoikaisun soveltamispäivänä eli kanteen kohteena olevan päätöksen tekopäivänä, joka oli 22.6.2012, asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan perusteella ei ollut enää mahdollista säännönmukaistaa laittomasti istutettuja viiniköynnöksiä, koska mainitussa säännöksessä tarkoitettu toimi oli toteutettava viimeistään 31.12.2009, minkä komissio on lisäksi nimenomaisesti myöntänyt suullisessa käsittelyssä.

197 Tämän jälkeen on huomattava, että säännönmukaistaminen oli mahdollista asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan nojalla vain, jos tuottaja maksoi säädetyn maksun kyseiselle jäsenvaltiolle. Sitä vastoin missään mainitun asetuksen säännöksessä ei säädetä mahdollisuudesta säännönmukaistaa laittomasti istutettuja viiniköynnöksiä siten, että kyseinen jäsenvaltio maksaa komissiolle kyseistä maksua vastaavan määrän tilien tarkastuksen ja hyväksymisen yhteydessä, koska asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan sisältyvällä varauksella ei voi olla tällaista vaikutusta (ks. edellä 175–179 kohta).

198 Näin ollen ei voida laillisesti väittää, että rahoitusoikaisulla, joka tapahtuu siten, että kyseinen jäsenvaltio maksaa 31.12.2009 jälkeen komissiolle asetuksen N:o 479/2008 86 artiklassa säädettyä maksua vastaavan määrän, voidaan säännönmukaistaa laittomasti istutetut viiniköynnökset, jollei komissio osoita, että tällainen säännönmukaistamistapa sallitaan jossakin unionin toimessa.

199 Näin ollen komission esittämä neljäs väite on hylättävä.

200 Edellä olevista 159–199 kohdasta seuraa, että viides kanneperuste on perusteltu, koska komissio on soveltanut rahoitusoikaisua, jolla ei ole yhteyttä rahastoista rahoitettuihin menoihin, ja on soveltanut lähestymistapaa, jolta puuttuu oikeusperusta (ks. edellä 175–179 kohta) ja joka on suoraan sekä asetuksen N:o 1290/2005 31 artiklan että asetuksen N:o 479/2008 86 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan vastainen (ks. edellä 163–165, 176 ja 177 kohta).

201 Näin ollen kanteen kohteena oleva päätös on kumottava siltä osin kuin siinä sovelletaan Helleenien tasavaltaan kertaluontoista rahoitusoikaisua viinialalla, ja kanne on hylättävä muilta osin ilman että on tarpeen lausua kolmannesta, neljännestä ja kuudennesta kanneperusteesta.

**Oikeudenkäyntikulut**

[– –]

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

**1) Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta ja Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) sekä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä Euroopan unionin rahoituksen ulkopuolelle 22.6.2012 tehty komission täytäntöönpanopäätös 2012/336/EU kumotaan siltä osin kuin siinä sovelletaan Helleenien tasavaltaan kertaluontoista rahoitusoikaisua viinialalla.**

**2) Kanne hylätään muilta osin.**

**3) Asianosaiset vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Dittrich Schwarcz Tomljenović

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä heinäkuuta 2014.

Allekirjoitukset